

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦІЄЮ

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ
«НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»:
НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

**МАТЕРІАЛИ ІV НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ, ЯКА ПРИСВЯЧЕНА
ПАМ'ЯТІ ПРОФ. ТОЛОЧКО ВАЛЕНТИНА МИХАЙЛОВИЧА**

21 листопада 2025 року

АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Зарічкова М. В., Мішина І. Ю., Должнікова О. М.

Кафедра організації, економіки та управління фармацією

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету,

м. Харків, Україна

zarichkova@ukr.net

Вступ. В сучасних умовах безперервний професійний розвиток (БПР) є законодавчим інструментом для забезпечення компетентності, мобільності та опанування нових знань, умінь і навичок у медичних і фармацевтичних працівників. Підвищення вимог до якості медичних та фармацевтичних послуг, оновлення чинного законодавства, цифровізація і зростання ролі міжпрофесійної взаємодії формують нові підходи до організації БПР. Водночас такі швидкі зміни зумовлюють певні труднощі у фармацевтів щодо розуміння ведення власного портфоліо, обізнаності щодо механізмів нарахування балів та пошуку акредитаційних провайдерів БПР.

Мета дослідження. Проаналізувати законодавчу базу, яка регулює БПР фармацевтів. Визначити рівень обізнаності, ставлення та практичні труднощі фахівців фармації при проходженні заходів БПР, оцінити його вплив на професійну діяльність, а також сформулювати рекомендації щодо вдосконалення механізмів впровадження БПР в Україні.

Методи дослідження. Соціологічні методи, анкетне опитування, частотно-оцінковий аналіз, порівняльний аналіз нормативних документів МОЗ України, контент-аналіз та узагальненням емпіричних результатів.

Результати дослідження. Аналіз законодавчої бази, яка регулює БПР фармацевтів показав, що законодавче регулювання БПР фармацевтичних працівників в Україні ґрунтується на низці нормативно-правових актів, які визначають принципи, механізми та вимоги до підвищення кваліфікації. Базовим документом є Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» №2801-ХІІ від 19.11.1992 р., який у статті 74 закріплює обов'язковість БПР для медичних і фармацевтичних працівників. Постанова Кабінету Міністрів України №302 від 17.03.2022 р. «Деякі питання безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я» визначає сучасну модель БПР, механізм нарахування балів, критерії оцінювання та вимоги до формування індивідуального портфоліо. Наказ МОЗ України №446 від 22.02.2019 р. «Про затвердження Порядку проходження безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я» деталізує процедури здобуття балів, види освітніх заходів і обов'язки фахівців щодо ведення портфоліо. Крім того, Наказ МОЗ України №1750 від 27.09.2019 р. «Про затвердження вимог до провайдерів БПР» визначив порядок акредитації освітніх організацій, вимоги до змісту навчальних програм та критерії їх відповідності. Важливе місце у регулюванні БПР займає Наказ МОЗ України №650 від 25.03.2022 р. «Про затвердження Переліку видів діяльності та заходів, що належать до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я», який визначає структуру та категорії заходів, що можуть бути зараховані до БПР фармацевтів, включаючи формальні освітні заходи, самоосвіту, професійну діяльність і наукову активність.

У сукупності ці нормативно-правові документи створюють цілісну, прозору й стандартизовану систему БПР для фармацевтів, забезпечуючи підвищення якості освітніх програм, розвиток професійних компетентностей та відповідність діяльності сучасним вимогам системи охорони здоров'я України.

Проведені соціологічні дослідження серед фахівців фармації, які проходили навчання на базі Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ, демонструють значну неоднорідність у розумінні ними практичного застосування вимог БПР. Так, половина респондентів відмічає недостатню інформованість щодо принципів нарахування балів та переліку акредитованих провайдерів. Майже третина зазначає відсутність роз'яснень з боку роботодавця цих питань, що ускладнює формування власного портфоліо БПР. Водночас більшість опитаних визнають високу важливість БПР для підвищення професійної компетентності, якості надання фармацевтичної опіки. Аналіз показує, що фахівці фармації потребують чітких інструкцій, доступних цифрових інструментів та узгоджених комунікаційних механізмів.

Висновки. Дослідження підтверджує, що ефективність реалізації БПР значною мірою залежить від рівня поінформованості, мотивації та доступності освітніх ресурсів для фахівців фармації. В умовах воєнного стану БПР набуває особливої ваги як механізм підтримки професійної стійкості та якості фармацевтичної допомоги. Необхідними є: посилення інформаційної підтримки з боку роботодавців, удосконалення цифрових інструментів ведення портфоліо та ін. Системний підхід до реалізації БПР забезпечить підвищення компетентності фахівців фармації та зміцнення кадрового потенціалу.